

LIETUVOS PRAMONININKŲ KONFEDERACIJOS PASIŪLYMAI ŠALIES KONKURENCINGUMUI DIDINTI

2018-04-13

I. Gerinti švietimo kokybę, siekiant atliepti darbo rinkos poreikius

- Užtikrinti karjeros planavimo sistemos kokybišką veikimą, kartu su socialiniais partneriais sistemškai sprendžiant karjeros planavimo, valdymo, stebėsenos, metodikos formavimo, profesinio veiklinimo finansavimo ir organizavimo klausimus;
- Sukurti skatinantį pameistrystės įgyvendinimo modelį;
- Optimizuoti profesinio mokymo įstaigų tinklą;
- Sukurti integralią profesinio orientavimo sistemą;
- Konsoliduoti aukštojo mokslo institucijų tinklą.

II. Didinti motyvaciją dirbti, sukuriant grįžimo į darbo rinką skatinimo sistemą

- Leisti įmonėms įtraukti bet kokias prekes ir paslaugas į sąnaudas, mažinančias apmokestinamąjį pelną, tuo pačiu leisti šias prekes ir paslaugas perduoti darbuotojams, nelaikant jų gyventojų pajamomis natūra bei jų atžvilgiu netaikant GPM. Toks reguliavimas ne tik ekonomiškai skatintų prekių ir paslaugų pirkimus vykdyti legaliai įmonių vardu bei mažintų „šešėlinę“ ekonomiką, bet ir būtų instrumentu didinant darbuotojų motyvaciją dirbti.
- Nemažinti išmokų buvusiems statutiniams darbuotojams, apsisprendusiems grįžti į darbo rinką;
- Sukurti sistemą, kuri leistų stebėti ir vertinti kiekvieno fizinio asmens per metus valstybei sumokamų mokesčių ir gaunamų išmokų bei kitų naudų balansą. Tai būtų instrumentas teisiniam reguliavimui tobulinti, siekiant užtikrinti teisingesnį apmokestinimą, skatinti grįžimą į darbo rinką ir mokėti mokesčius.

III. Spręsti darbo jėgos trūkumo problemas

- Sukurti talentų pritraukimo ir išlaikymo sistemą;
- Supaprastinti ir paspartinti darbuotojų iš trečiųjų šalių įdarbinimo procesus (detalus siūlymai pateikiami 8 priede):
 - tobulinti migracijos informacines sistemas, užtikrinančias jų integralumą su kitomis valstybės IT sistemomis, visų dokumentų ir procesų valdymą e-erdvėje;
 - spręsti žmogiškųjų resursų klausimą vizas išduodančiose įstaigose;
 - taikyti „vieno langelio“ principą migracijos institucijose, siekiant išvengti daugkartinio stovėjimo eilėse;
 - sudaryti galimybę dokumentus daugkartinę nacionalinei vizai gauti pateikti Lietuvoje - Migracijos tarnyboje arba Migracijos departamente;

- atsisakyti perteklinių reikalavimų;
- „Patvirtintų įmonių sąrašą“ taikyti ne tik vizų išdavimui, bet ir leidimams gyventi;
- Užtikrinti Baltojoje knygoje numatytų priemonių įgyvendinimą, siekiant stabdyti emigraciją iš regionų.

IV. Mažinti darbo jėgos apmokestinimą

- Įvesti Sodros įmokų „lubas“;
- Tikslinti Sodros „grindų“ taikymo atvejus. Pavyzdžiui, netaikyti jų asmenis, išėjusiems neapmokamų atostogų, taip pat studentams iki 30 m., kurie mokosi nuolatinė studijų programoje. Sodros duomenimis, gruodžio ir sausio mėnesiais dėl įvestų „grindų“ galimai buvo atleista apie 3000 darbuotojų, kurie yra mažų pajamų gavėjai ;
- Mažinti Sodros įmokų tarifą darbo jėgai.

V. Didinti produktyvumą, skatinant inovacijas, skaitmeninimą ir robotizaciją

- Siekiant sukurti paskatas Lietuvos verslo konkurencingumo augimui, įveiklinti Pramonė 4.0 platformą ir parengti koordinuotą priemonių planą, kuriame būtų numatyta:
 - Nacionalinės Skaitmeninių inovacijų centrų sistemos sukūrimas ir įveiklinimas;
 - čekių principu veikianči finansavimo priemonė, skirta įmonių skaitmeniniams (technologiniams) auditams, kurie yra būtini pramonės skaitmeninimo priemonėms parengti ir įdiegti.
- Naujai įvertinti MTEP ir inovacijų politiką, pertvarkyti šios srities finansavimo schemą, nustatyti ateinančiam laikotarpiui aiškius inovacijų efektyvumo vertinimo kriterijus ir rodiklius;
- Laipsniškai taikyti integruotas, lanksčias MTEP ir inovacijų finansinės paramos priemones. Lygiagrečiai vykdyti teisės aktų pakeitimus, sukuriant prielaidas švietimo ir mokslo bei ūkio ministerijų planų ir priemonių suderinimui;
- Tobulinti inovacijų politikos koordinavimą ir sprendimų priėmimą, siekiant kokybiškai svaraus šalies ūkio konkurencingumo augimo ir Lietuvos inovacijų paramos ekosistemos įveiklinimo;
- Sukurti aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo sistemą, užtikrinančią potencialo stiprinimą prioritetinėse MTEPI raidos (sumanios specializacijos) kryptyse;
- Pakeisti mokslinės veiklos vertinimo metodiką, kuri numatytų aukšto lygio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės veiklos, inovacijų kūrimo ir diegimo, poveikio visuomenės ir valstybės socio-ekonominei pažangai bei mokslo tarptautiškumui vertinimą;
- Sukurti ir įdiegti inovacijų paramos paslaugų sistemą, užtikrinančią investicijų pritraukimą prioritetinėse MTEPI raidos (sumanios specializacijos) kryptyse regionuose;
- Sukurti inovacijų paklausos skatinimo sistemą pramonės ir paslaugų sektoriuose,

- užtikrinančią efektyvų paklausos generavimą ir technologijų perdavimą;
- Sukurti nuolat veikiančią inovacinių čekių programą, užtikrinančią ne tik valstybės biudžeto, bet ir privačių lėšų pritraukimą.

VI. Mažinti biurokratinę ir administracinę našlą

- Mažinti statistinių ataskaitų skaičių ir apimtis, jas konsoliduojant. Pavyzdžiui, sudaryti galimybę vienu paspaudimu pasirašyti keletą įkeltų formų.
- Supaprastinti mokesčių apskaitymo, mokėjimo ir deklaravimo tvarką, supaprastinti ir paspartinti mokesčių susigrąžinimo procedūras. Daugeliu atveju apskaityti mokestį ar pasinaudoti lengvata yra perdėm sudėtinga. Pavyzdžiui, Pelno mokesčio įstatyme įtvirtinta paskata technologiniam atsinaujinimui - atliekant investicijas ir siekiant pasinaudoti lengvata, būtina įrodyti atitikimą begalei kriterijų (turto naujumo, ekonominio efektyvumo ir kt.), todėl net didžiausios įmonės tam samdo konsultantus. Vienos įmonės skaičiavimu, per metus konsultantams išleidžiama 20-25 tūkst. eurų, eikvojami ženklūs vidiniai žmogiškieji ištekliai - apie 4 mėn. pilnu etatu dirbančio žmogaus darbo laikas;
- Užtikrinti vieno langelio principą, teikiant tuos pačius duomenis skirtingoms institucijoms (GPAIS ir iVAZ duomenų įvedimas rankiniu būdu dubliuojamas). Sumažinti perteklinių dokumentų, teiktinų Viešųjų pirkimų procedūrų metu, skaičių, atsisakant mokesčių ir Sodros pažymų, užtikrinant, kad Viešųjų pirkimų tarnyba ir Centrinė perkančioji organizacija šią informaciją gautų tiesiogiai iš atitinkamų valstybės institucijų;
- Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Skirtingų institucijų, dažnai net pavaldžių viena kitai, atstovai nėra linkę bendradarbiauti, todėl verslas neretai susiduria su problema, kai institucijos priima sprendimus vangiai, vengia prisiimti atsakomybę ir siekia nukreipti į kitą instituciją arba pasyviai laukia kitos institucijos veiksmų. Pavyzdžiui, pasikeitus darbo kodeksui Valstybinė darbo inspekcija apie tam tikrus pokyčius sužinodavo ne iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, o iš verslo subjektų;
- Tobulinti argumentais grįstą teisėkūros procesą, sukuriant teisės aktų stebėsenos ir vertinimo metodikas, taikant geriausius Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos Sąjungos praktikas;
- Mažinti teisės aktų projektų, svarstomų ir priimamų skubos tvarka, skaičių, aptariant su socialiniais partneriais pakeitimų ar naujo reguliavimo tikslingumą ankstyvojoje teisėkūros proceso stadijoje.

VII. Užtikrinti efektyvų viešojo sektoriaus valdymą

- Plėsti paslaugų ir procedūrų skaitmenizavimą, įtraukiant naujas viešojo administravimo ir privataus sektoriaus sritis: statybos procesų ir procedūrų skaitmenizavimas; notarų paslaugų skaitmenizavimas; finansų sektoriaus inovatyvių paslaugų teikimo skatinimas, kt.; Pavyzdžiui, Statybos įstatyme įteisinti: astatinio gyvavimo ciklo sąvoką; skaitmeninių

duomenų apie statinį kaupimo prievolę (nuo projektavimo iki griovimo); skaitmeninių duomenų apie statinį perdavimo naujam savininkui prievolę statinio perleidimo atveju;

- Sukurti už e-Valstybės vizijos įgyvendinimą, skaitmenizacijos politikos formavimą ir skaitmeninės rinkos plėtrą valstybėje atsakingą tarybą (prie Vyriausybės), tokiu būdu užtikrinant informacinių sistemų ir elektroninių paslaugų projektų koordinavimą, horizontalią integraciją ir efektyvų lėšų panaudojimą;
- Didinti gyventojų IRT raštingumą;
- Užtikrinti valstybės institucijų pasirengimą nuo šių metų gegužės 25 d. įsigaliosiančiam BDAR (Bendrajam duomenų apsaugos reglamentui). Institucijos kaupia daug ir svarbių verslo subjektų duomenų, kurių saugumas nėra užtikrintas ir esama atveju, kai duomenys neteisėtai perduodami trečiosioms šalims;
- Mažinant valstybės tarnautojų ir darbuotojų skaičių, sutaupytą darbo užmokesčio fondą panaudoti kompetentingų viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio didinimui;
- Gerinti valstybės institucijų duomenų atvirumą, siekiant sukurti atvirais duomenimis grindžiamą progresyvų viešąjį sektorių.